

NAUJA GADYNE.

VOL. III

SCRANTON Pa.

JAUNIO 2 d.

1896 m.

NO 20.

Entered at the Post office of Scranton
as second-class mail matter.

„Nauja Gadyne“ iszeina kas nedėle.

„Nauja Gadyne“ ant metų kasztifja 2 dol. ant
pusės metų 1 dol.; į Europą ant metų kasztifja 3 dol.,
ant pusės 1 dol. 50 cen.

Antraszas dėl korespondencijų ir užsiestellavimų.

„NAUJA GADYNE“
421 PENN AVE SCRANTON, P.

„Nauja Gadyne“ („New Era“).

Published weekly in SCRANTON Pa.
421 PENN AVE.

Subscription price yearly two dollars,
RATES OF ADVERTISING

One inch one month	\$1.00
One inch one year	\$10.00
Two inches one year	\$20.00

STEPONAS CABET.

(ISZTRAUKA ISZ B. LIMANOVSKIO VEIKALO).

Prakilniausią vietą tarp komunistiszkų nūmonių tvėrėjų ir jų platintojų užima Steponas Cabet. Jis per visą savo gyvastį su didžiausiu karsztumu kovojo apgynime to, ką per teisingą laikė.

Darbininko sunus, pats su tėvu nū 13 metų darbininkas, Steponas Cabet užgimė 1788 m. Prancuzijoje ir triusu savo gerbtiną vietą tarp Prancuzų inteligencijos įgyjo. Buvo jis isz pradžios mokinioju, paskui medicinos ir tiesų mokinisi, o galiaus advokatu pastojo. Nū 1814 m. atsidadė politykai, ir nū to laiko gyvastis jo buvo pilnas pavojų kovoje už žmonių tiesas ir laimę. Kaip didesnė anų laikų inteligencijos dalis tapė jis anglininkystės sąnariu

gana anksti į jos vadovų eiles įžengė.

Liepos mėnesyje revoliucijoje Cabet karsztai dalyvavo. Isz persiliudyjimo republikonu buvęs ir sunkumą respublikos Prancuzijoje įtaisymo matęs bei Pilypo Orleaniszko valnamanyste nuimtas, kurs asabiszkame su jūmi pasimatyme, republikonu ėšas, pats prisipažino ir republikoniszką monarkiją įsteigti prizadėdavo, Cabet rėmė karsztai jo kandidaturą. Naujas randas vienok, idant jį iszstumti nū savęs isz Paryžiaus, paskyrė jį vyriausiu Korsikos prokuratorium. Czia Cabet įtaisė prisiektųjų sudus. Persiliudyjęs, kad randas prizadėjimų savo ne pildo, jis jam atvirai apgavystę jo užmetinėjo. Už tokį drąsumą dūta jam dimissiją. Per departamentą Cote d'or į parlamentą iszrinktas, pastojo jis vienu isz narsiausių opozicijos kariautojų. Paleidęs 1832 m. veikalėlį po antgalviu: „Revolucion de 1830“, jame liepos mėnesio randą, už žmonių apgavystę, jų liūsybės ir principų skelbtų nedalaikymą, apskundė. Isz to veikalo priezasties randas apskundė Cabetą, bet prisiektiejie jį izliūsavo. Nū to laiko laikrasztyje: „Le populaire“, kas nedėle iszeinancziamė, apskūdavo jis randą be pertrukos. 1834 m. apsudyta Cabetą ant 2 metų į kalėjimą, narsus vienok prispaustųjų apgynėjas apleidė Prancuziją, iszvažiavo į Brukselį o isz tenai isztremtas į Londoną atvyko.

Lyg tam laikui Cabet buvo žmoniunū. Darbo žmonių buvio pagerinimas, jų liūsybė — tai buvo pirma jo uždātė. „Kaip

gali valstija, kurioje darbo žmonės neturi maisto, neturi drabužių, neturi namų ir neturi mokslo; kaip gali valstija, kurioje prieš paleistuvystės bagocijų matome vargą, ir milijonus žmonių vargingesniame padėjime nū to, kokiam arklys bei sūnų pas tulus turtingus atsiranda; kaip gali tokia valstija — sakau — kokią nors garbę, teisingumą, moralizskumą o net ir civilizaciją didžiūtiš! („*) Taip užklauso Cabet jau 1833 m. Ir tokie klausimai turėjo jį prieš socializmo privesti.

Į Londoną atvykęs, Cabet visomis dienomis didžioje Londono bibliotekoje sėdėdamas, dėl žmonių istorizskus veikalus rasė. Čia įpatinai „Utopija“ Moruso jo ant savęs atydą nukreipė. Tyrinėjo jis priegtam įvairių filosofų ir senų komunistų veikalus, kaip: Platono, Campanellos, Morelly'o, Mahly'o; išsikaitydavo į naują socializistiską raszliavą ir galiaus tvirtu komunistu pastojo. Jo komunistiską teoriją — tai senų komunistų mokslo surinkimas, pataisytas ir naujais socializistiskais pažvilgiais papildytas.

Grįžęs 1839 m. į Prancuziją, Cabet jau 1840 m. romano pavidale apgarsino mokslą savo, kaip: „Kelionę į Ikariją“, komunistiską valstiją, po antgalviu: „Voyage en Icarie, roman philosophique et social“. Veikalas tas bėgyje dviejų metų ir dviejų spaudimų susilaukė. Pirmas dėl policijos ir prokuratorių atydos nenukreipimo, pasirodė be autoriaus pravardės. Ir isz tikro, tam pasidėkavojant, tos kningos nepersekiota, kada tū tarpu asztriai saugota rasztus menkesnės svarbos bei mažiaus įtekningus. Buržuazijos laikraszcziai priegtam, randą apie kožną svarbesnį socializistiskai — komunistiskos propagan-

dos apsireizskimą persergentieji, kningos antgalviu apgauti, apie jos pasirodymą nutylėjo. Tū tarpu darbininkai ir moters skaitė ją smagiai.

Komunistizski principai „Kelionėje į Ikariją“, patalpinti, rado daugumą szalininkų, ir tie 1841 m. laikrasztj: „Populaire“ po Cabeto rėdyte įsteigė. Isz pradžios pasirodė jis sykj ant mėnesio, paskui dusyk o galiaus į nedėliuį laikrasztj persimainė. Tame pat mete isz po spaudos iszėjo: „Credo communiste“, kuriame Cabet trumpai ir aiszskiai principus savo apreiszė. Prie to ir pati propagatoriaus simpatizska ypata laimėdavo jam meilę pas visus, kurie su jūm susineszdavo ir jį pažino. Vadinta jį tėvu. Komunizmo szalininkai augo milijonizskai ir ne po ilgo skaitliu 400.000 ypatų pasiekė.

Toks nepaprastas pasisekimas ir daugelio iszpažintojų nekantrumas prispyrė Cabetą bandyti komunistiską naujokynę uždėti. Su Ovenu susineszęs, nukreipė jis atydą savo ant Texaso ir komitetą Paryžiuje įsteigęs, rinko pilnas pasiszventimo, jaunas ir drutas ypatas. Pirmas iszeivių iszvažiavimas, skaitliu 69 ypatų, įvyko 3 vasario 1848 m.

Revolucija tū tarpu, kuri į tris nedėles vėliaus Paryžiuje kilo — kū nesuardė naujokynės pliano. Viltis, kad Prancuzijoje paczioje pasiseks komunistiską surėdymą įtaisyti, užėmė didesnės ikarizmo iszpažintojų dalies galvas; norėta ir tiems, kurie jau iszvažiavę buvo, palipt grįžti į tėvynę atgal. Pirmi į New Orleansą atvykusieji iszeiviai, su žinia apie respublikos apskelbimą, priskubinimą iszvažiavimo savo apgailėstavo. Ir isz tikro mislis apie grįžimą į Prancuziją daug prieš paardymo pirmo bandymo prisidėjo. Artojų darbas laukinėje žiamėje dėl ne artojų buvo per-

*) Revolucion de 1830 et Situation Presente (Mai 1833 ir tt, par Cabet. 2 e edition, Paris 1833).

sunkus, bet pirm viso smarkus drugys, kuris tenai siausti pradėjo, pergąsdino komunistus. Ir įvyko grįžimas jų iš Texaso. Cabet įsieszkojo kitos vietas. Į Ameriką atvykęs valstijoje Illinois, pirkto jis nū Mormonų persekiojamų ant Mississipės upės Nauvooj pigiai žiamę ir namus ir su 280 ypatų čia apsigyveno.

Cabeto prieszininkai, komunistiszko surėdymo trukdytojai, idant komunistų ir socialistų darbą apgėdinti, laike jo nebuvimo, apskundė jį tū tarpu Paryžiuje. Atsibuvo prova ir Cabetą apsudyta. Londono socialistiszku dēmokratų draugyste, kurios pirmsėdžiu buvo Liudvikas Blanc, priesztariavo tokiam pasielgimui. Dėl užmetinėjimo nėkystės parodymo, socialisztiskai dēmokratiskzas Sekvanos komitetas, išz visų kandidatų į tautos perstatytojus, iszrinko Cabetą. Ikarijos naujokynės vyresninkas, apie jo apsudyjimą dasizinojės, idant savę ginti, grįžo į Paryžių. Nū to mierio atkalbinėdavo jį Amerikiečiai, Anglai ir prancuziszki iszeiviai, tikėdami, kad jau isz augszto nutarta apsudyti pažįstamą dēmokratą, republikoną, socialistą, komunistą, mokslainės ir szalininkystės pirmsėdį ir galiaus komunistiszkos naujokynės Ikarijos įsteigtoją, kuri jau tame laike pasikėlė, augo ir apie kurią garsas net ir į Prancuziją daėjo. Tū tarpū sudžios apsudyjimą pakasavojo.

Kada Cabet pirmą sykį į Ameriką atvyko, naujokynės gyventojai laisvanoriai davė jam diktatoriaus valdžią. Veikia vienok persiliudyjės, kad toji su dēmokratiskzai—komunistiszku surėdymu neutinika, pats 1850 m. nusprendė konstitucijos permainą. Nū to laiko rinkta isz naujokynės gyventojų vyriausybę, kurios prezidentu vienok Cabet kasmets skiriamas buvo. Naujokynei sekėsi gerai. Jos gyventojų

moraliszkumas buvo paveikslingas; girtūklystės nebuvo; dėl mokinimo vaikų ir paaugusių ypatų daug veikta. Naujokai usprendė persikelti į Iovos valstiją ir pirkto ten 3,115 akrų žiamės. Reikalai jų ėjo labai gerai. 1855 m., apart žiamės Iovoje nupirktos, turėjo dar Nauvooj 65.000 dolerių gryno turto. Gyventojų buvo 500.

Pasenėjės Cabet, kaskart asztresniu moraliszkume pastodavo. Gynė jis tabakurukymą, mėsos valgymą aprubežiuvo ir tt. Patėmyjės, kad kas kart mažiaus jo klauso 12 grūdžio 1855 m. panorėjo jis savo seną valdžią atgauti. Kitaip atsitiko. Per uedidį mažumą remtas iszszaukė kovą, kuri po vienmetinio tęsimosi tūmi pasibaigė, jūg jį isz Ikarijos susidrangavimo iszbraukta. Su 170 szalininkų apleidė jis Nauvo ir St. Louise (Missourijoje) pasimirė.

Svarbiausiu jo veikalu yra: „Klionė į Ikariją“, užimanti ir su verva paraszta apysaka. Vienas Anglijos lordas, doras ir jaunas philanthropas, apie paveikslingą Ikarijoje tvarką iszgirdęs, važiuja tenai ir su 20 metiniu philozophijos mokintiniu susipazindina. Persiėmęs žmonių prietikius, čia vieszpataujancziais, pamylėjo jis Ikarijiečius, į dailių Diną, prieteliaus seerį įsimylėjo ir galiaus apšivedė. Perstatytas čia komunistiszkos draugijos gyvenimo budas, darbo organizacija, politikiszkas surėdymas ir tt.

Tarp skaitlingų Cabeto broziurų akvyva yra: „Le vrai christianisme.“ Autorius talpina čia Kristaus mokslo istoriją ir tvirtina, buk tikra krikščionybė yra komunizmu.

„Nėlygybė — anot Cabeto — tai svarbiausioji visų draugijos klaidų, nelaimių o net ir blogo pobudžio ir pasielgimo žmogaus psuų priežastis. Sykį lygybei didį

revoliucijiską svarbumą pripažinę, neatbutinai prieiti turime prie komunizmo principų: įstatymų lygybė ir priderysčių lygybė veda prie draugijos laimės lygybės pripažinimo. Protas ir persiliudijimas mokina mus, kad susidraugavimas — tai geriausias užtikrinimo sav buvio ir ugio budas. Mes užtikriname viską dėl visų ir tokiu budu prie komunizmo prieiname. „Komunistiskoji draugija (,la communautė‘)—yra tai abipusiszkas ir visūmeniszkas visų dėl visų asekuracija. Už menką darbą, kurio nū visų reikalaujame, draugija užtikrina visiems auginįmą, maistą, gyvenimą: žodžiu, viską visiems.“

„Visūmeniszki turtai ir visūmeniszko darbo organizacijos ir visūmeniszko vartojimo reikalauja. Pirmiaus užsiimti reikia suteikimo ukėsams visiems to, kas jiems neatbutinu yra; paskui suteikimo to, kas jiems naudinga. Kada visi lygioje dalyje turės tą, kas reikalinga, ir tą kas naudinga yra, tūmet ir apie tą, kas priimna yra rūpintis galima. Viską visi lygiai turi vartoti.“ Artojystė Ikarijoje yra daigtu neatbutinu; — visi vaikai mokinasi ten artojystės pradžios. Kudikių auginimas, kuris dėl vaikelių ir mergaiczių vienodas turi buti, ir amatininkų darbą apima. Vaikiniai 18 metųse, mergaitės 17 metųse renka sav amata. Koznas darbininkų turi buti bei koznas lygų skaitlių laiko dirbti turi. Randas skelbia kasmets, kiek ir kokio amato darbininkų koznam valsčiuje reikia. Gydytojo amatas ir sziaucziaus amatas vienodoje gūdonėje. „Kodėl produktų permainą atskira kupezių lūma varyti turi? Juk ir respublika darbą tą daug geriaus ir lengviaus gali atlikti; priegtam kupeziai visi negali jos galybės bei vienybės turėti ir kozną sykį ne spės ant visos tautos rėmimo rokūti.“

Polytikiszkas Ikarijos surėdymas priemeną Prancuzijos konstituciją isz 1793 m. Yra ji dēmokratizskesne nū atėniszkos, bet Ikarijos yra skaistesnė. „Isz priezasties, kad mes visi—sako Dinaros Ykarijoje — įstatymūse esame lygus, visi esame ukėai ir susidraugavę, todėl ir visi mes esame rinkikai ir renkami, visi tautos apsigynimo sąnariai. Be skirtingumo mes visi tveriam Žmones, Tautą, nėra pas mus nėra skirtingumo tarpe žmonių ir tautos.“ Visa valstija isz provincijų o tos isz valsčių susideda. Valstijos reikalai priguli valstijos reprezentacijai, provincijos — provincijai, valsčius — visiems žmonėms valsčiuje. Visi žmonės per susirinkimus valsčiaus dalyvauja įstatymūse, nėra jie nutaria ten įstatymus savo, kuriūs vėliaus parlamentas nutaria. Moters yra gūdojamos. Tiesos jų yra vyriszkių tiesoms lygios. Liūsybė valstijoje yra pilna; koznam isz gyventojų valna daryti, kalbėti ir raszyti, ką tikt nori. Pagal Cabetą, geriausiu isz tikėjimų —yra krikščioniszkas tikejimas;—jis brolystę ir lygybę skelbia; bet sistematiszka ir priverstina religija — yra bevertės. Te koznas tiki sav, kaip jam sązinė ir persiliudijimas liepia! Ne reik vienok vaikams lyg 16 ar 17 metams siusti tikėjimo. Yra tai tiesoms prieszinga, spausti nūmones, pakol jos menkai ką iszmano. Paleistuvystė peikiama. Moterystė yra daigtu neatbutinu. Atsiskyrimas daleistas. Kudikiai lyg 5 metams lieka po motynos priežiura, paskui mokinasi, bet podraug su tėvais name jų gyvena.

Szeimyna Ikarijoje buna gana skaitlinga. Priezastys to yra, kad gimines sąnariai drauge gyvena, kad moters gimdo daugiau kudikių nei seniaus, ir kad nelaimės įvairios, kaip karės, badas, ligos ne naikina žmonių.

Kada po revoliucijai 1848 ir 1849 m. reakcija ėmė viršų, Cabet stengėsi sutverti spēkas didesnes, suvienyti socialistus ir republikonus ir tame mieryje, iš Amerikos į Europą važiuojant, Londone su Liudviku Blancu susinesė.

,Netikiu — tarė jis — idaut su gvolto pagelba galima butu įvesti komunistišką surėdymą, ir kad mažumas suspėtu priversti didumą prie jo pripažinimo. Neatbutinai reikia laimėti didumą dėl savo pusės. Idaut komunizmo prieszininkus sumažinti, atvirai išpasakot pridera, kad sziadienyksztė gentkartė ne prastes noko išz lobių ir savo stovio, ir kad turtų visdmeniszkumas (sutautinimas) įvyks tikt dėl tųjų, kurie užgims po jo apskelbimui. Tvirtina jis galiaus, kad išz sykio ne galima bus įtaisyti komunistišką surėdymą ir todėiei visa eilė palengvinanczių tą pereioga reformų priduria. Pridėti reikia, kad randai nekurie, žinant ar nežinant, į kelią tą jau įžengė.

Sarancziukietis.

ISZ DARBININKISZKO, SOCIJALISTISZKO IR ANARKISTISZKO JUDĖJIMO EUROPOJE.

Maskolija. Maskolizskas randas, kaip galint, spaudžia visus liūsesnės mislies ir neprigulmingos nūmonės apsireiskimus. Stengimu jo atrubežiūti žmoniją nū visų naujagadyniszkos idėjos įtekmių ir sulaikyti ją nū apszvietimo. Spaudos persekiojimas pasidaugino dvigubai. Nikolajus II. užgynė leisti: ‚Kurskij Listok‘, ‚Žizn i Iskustvo‘ Kijave bei ‚Saratovskij Dnievnik‘. Persergėjimus gavo, už straipsnių apie darbininkų klausimą: ‚Russkaja Mysl‘ Moskvoje ir Petropylės nedėlinė

‚Nediela‘, už straipsnius apie teorijas Markso. Į kningynus naujus kningų suraszymus pasiūsta, kurios iszbrauktos turi buti. Sukonfiskavota II-ą Markso ‚Kapitolo‘ kningą ir tt.

Petropylėje areztavota didj skaitlių nihilistų. Lodze (Lenkijoje) socialistų kūpa dinamitinį sūkalbį ant žandarų pulkauninko ir Kunitzero palocių parengusi, įieszkojo gauti dynamito. Sznipukas Mikolas Visnievskis apsiėmęs jai suteikti, iszdavė visus policijai. Penkis sugauta ir ant myriū per pakorimą apsudyta: du Karczmarekus, tėvą ir sunų, Grubeckį, Kleinnadelį ir Zimmermanną. Tris iš jų Varszavos citadėlėje jau pakarta.

Vokietija. Visas Duesseldorfe pėstininkų pulkas, be pavelyjimo ant Vėlykų szventės iszvažiavęs, tapė kazarminiu kalėjimu nubaustas. Muenchene, už ciesaoriaus įžeidimą, apsudytas d-ras Quidde isz žmoniunų szalninkystės, ant 3 mėnesių į kalėjimą.

Austrija. Viennoje kilo ugnies sargų straikas. Reikalauja mokeszio padidinimo ir palengvinimo darbe. Į ugnies sargų tarnystę paszaukta kariumenė. Pragoje laikomas buvo penk tas Austrijos social—dėmokratų kongresas. Pragos anarkistai nutarė protestą priesz social—dėmokratų pasielgimą, kuris oportunistizsku pastojo. Nusprendė jie paleisti manifestą į tautą ir atskyrai gegužinė szventę szvesti. Przymysliuje, po d-ro Regerio vadovyste, atsibuvo sodiecių susivaziavimas. Dalyvautojų avvyko 500. Reikalauta visdmeniszkos ir lygios balsavimo tiesos. Apie lūmiszką ir tautiszką kovą bylojo d-ras Franko. Tarnopolio pavieto vyresninkas jau nū tulo laiko apturėdavo gromatas anonymiszkas su grešiuimais. Žandarmerija sugavo Fr. Barcą, kaimo mokintoją, kaip

autorių tų gromatų. Aresztavota jį.

Vieinoje, laike gegužinės iszkilmės kruvini musziai darbininkų su policija ir kariumene. Pirm pietų atsibuvo 52 susirinkimai (isz tų 5 čekiszki, 1 vengriszkas, 1 italiszkas,—kiti vokiszki). Po pietų darbininkai skaitliuje 80.000 ypatų ir 200 socialistiszkių studentų su raudonomis jūstomis, darbininkų giesmes giedodami nusi davė į Praterį ties parlamentu. Čia kilo muszis. Sužeista 25 ypatas isz policijos ir 12 darbininkų. Aresztavota 42 žmogystas. Gegužinę szventę szventė Austrijoje 50 miestų. Puikiai atsibuvo iszkilmė Berne, Grace, Įnsbruke ir tt. Pragoje dalyvavo 40.000 darbininkų. Nei viens laikrasztis neiszėjo. Galicijoje darbininkų szventę apvaikszeziota Lvave, Krokavoje (9.000 darbininkų), Podgorzėj, Bochnioje, Tarnove, Naujame Sąze, Ržeczove, Przemysliuje (2.000 ypatų), Stanislavove, Stryjuje ir Kolomyjoje.

Vengrija. Medžių darbininkų kongresas Budapėszte per policiją paardytas tapė.

Budapėszte, laike 1-os gegužinės viesz patavo pilna bedarbė. Nei joks laikrasztis neiszėjo. Darbininkai čia sudarė demonstracijiszkią procesiją. Policijos pasielgimas buvo ramus. Kasyklose tikt policija isz revolverių szovė į darbininkus. Keli darbininkai suzeisti sunkiai.

Turkija. Stambule apskelbta sul-tono irade (paliepimā), pagal kurį visi Turkai uzrubezyje mokinantiejiems turi atgal į Turkiją grįžti. Priezasczia to palie-pimo yra toji, kad turkiszki studentai uzrubezyje dalyvauja „jaunaturkų“ agitacijose.

Szveicarija. Vnterthare atsibuvo szveicariszkių ryszių darbininkų kongresas. Dalyvavo 425 delegatai.

Laike 1-es gegužio dienos laikyta susirinkimus ir procesijas.

Iszpanija. Laikomi čia buvo rinkimai į kortezus. Iguladoje arti Barcelinos kruvinos musztynės.

Prancuzija. Senatorių ir oportunistų su radikaliszku randu kova smarkų pobudį priima, bet Bourgeois randas stovi drutai. Paryžiuje įsteigta darbininkų gieldą. Sekvanos senatorium į Floquetto vietą iszrinktas radikaliszki—socialistiszkas pasiuntinys Baraudet.

Paryžiuje 1-mą gegužio d. atsibuvo keh susirinkimai, ant kurių protestavota priesz naują reakcijiszkią randą. Kelta szukavimus ant komunos garbės, ant konstitucijos ir visūmeuiszko balsavimo. Rei kalauta 8 adynų darbo ir szaukta: „Szalin su Fourel!“ Provincijoje apvaikszeziota gegužinę szventę Bordeaux, Lyone, Roubaixe, Fourmiese, Marseileje, Nantese, Lilleje, ir kitur.

Anglija. Tarptautiszkas socialistų kongresas laikomas bus liepos mėnesyje Londone.

Ir čia taip pat darbininkų szventė isz pūlė iszkilmingai. Demonstracijoje Londone, Hyde — Parke, dalyvavo 20.000 darbininkų. Kalbėjo į jūs socialistiszki kalbėtojai isz 6 tribunų.

Ir Australijoje 1-mą gegužinę apvaikszezioto darbininkai didesniam skaitliuje nei-gu pernai.

Belgijoje 1-mą gegužio atsibuvo labai puikiai. Nei vienas isz socialistiszkių pasiuntinių tą dieną parlamente nesirodė— visi ant darbininkiszkių susirinkimų Brukselėje ar provincijoje bylojo. Brukselėje vakare, 50.000 darbininkų su vėliavomis ir transparentais sudarė procesiją. Tikt Le Chetelete kilo musziai su policija,

norincia sulaikyti apie 4.000 darbininkų. Šovė į jūs, bet nėko nesužeidusi priversta buvo bėgti.

Italija. Čia 1-ma gegužio atsibuvo puikiaus negu pernai. Visūse didesniūse miestūse laikraszcziai neiszėjo. Romoje laikyta du susirinkimai. Susirinkimai atsibuvo Milane, Genuoje, Katanijoje ir kitūse miestūse. Venecijoje tikt zecceriai szventė.

Saraneziukietis.

—o—o—o—

Serbija gali girtiesi savo dēmokratiszkomis jrėdnėmis valstijos, tūm-gi labians valna dvase gyventojų; net socializmas, nors ne nū seniai, ten rado gerą priėmimą! Vie-uok ten žmonių sąmonė yra nepriegulminga, delto nei nesiranda tokių vadovų kaip Liebknecht ar Lafargue. Jei-gu kam nors vardas, tėvo' to žmonių pasijudinimo priklausyti galėtų, tai užsipelnęs jį yra Pelagiezas. Neseniai jis dar buvo rektoriumi serbų kuningiszkos seminarijos Bosnyjoje, ir net buvo jis ant vyskupo aprinktas. Bet toje pat dienoje, kada jam žadėjo ant galvos užmauti vyskupiszką kepurę, jis numetė szalin jūdą sutoną ir sumindžiojo pas bažnyčią akyvaizdoje nusistebėjusių žmonių. Mat jau seniaus jis buvo kovojęs priesz jeib kokią vyresnybę, ir kada-gi turkų valdzia Bosnyjoje labai įkyri buvo, tai jis tankiai su savo mokytiniais jai atsikerszino. Žmonės jį laikė už didelį tėvynės mylėtoją ir visur jį mylėjo. Ale kada jis szalin atmetė vyskupo titulą ir viesziai pradėjo kariauti priesz bažnyčios valdzią, tai valdzia burtų iszdavė jį turkams, kurie nugabeno jį į kalėjimą Mažojon Azijon. Bet Palagiezas mokėjo apszviesti savus prižiurovus, tai tie davė jam

proga pabėgti. Vėliaus jį iszvyjo isz Austrijos ir Vengrijos, isz Serbijos ir kitų Balkaniszkių valstijų, už tai kad jis savo rasz tūse žmonės ant maiszto kurstė priesz prispaudėjus. Jis dirbo vienas pats; jis tvėrė kareivius, bet pats likosi vienas ir nėkados neapsiemė pastoti partijos vadovu. Jis praplutino nūmones komunizmo, pats budamas tikru individualistu! Jo veikalai Serbijoje yra su pasimėgimu skaitomi. Porą metų atgal sugrįžo į Serbiją ex-karalius Milan; apicieriai, kuriems pirma buvo gerai prie jo, mokėjo patraukti ir vaiską; tokiu budu reakcija atsikraustė atgal į Serbiją ir cziulbė gyvasting krauja isz žmonių, isz vargūlių.

Bet dabar jau rėmėjai valstijos patys gali suprasti, kiek valstiją myli jos vaikai, ukėsai; nėra tųjų szauksmu visur yra: „Prasmegk valstija! Tegul pusta buna karaliaus! Tegyvūja valnybė!“ Rods dar tie balsai nėra įsidrutėję, tai negali dar iszsi pildyt. Mat Serbijos darbininkai nėra gana apsiszvietę; tacziaus jauccia jie jau tą patį alkį, kaip darbininkai kitų szalių, ir gal neužilgo jie pasisotins numesdami nū savo sprando nelemtą valdzią kuningų, bagoczių ir vyresnybės.

Benicia, Cal. Meldziu redakcijos, kad padūtu mano vardą tiems, kurie užsiims darbu spaudinant lietuviszką moksliszką kningą, pagal padavima No 15 ir 17 „N. Gdynės“. Asz paaukausiu \$10 ar ir daugiau—bet tik ant gero parėdko.
13. V. 96.

Vincas Pasiackas.

Iszėjo isz spaudos kningelė: „Gyvenimas Jėzaus Kristaus“, suraszytas pagal naujaušius isztyrinėjimus. Prėkė 25 centai,

REDAKCIJOJE „N. GADYNES“ PARSIDUODA:

421 Penn Ave., Scranton Pa.

1. Adomas ir Jieva. . . . . 10 c.
2. Vytauto abrozės . . . . . 15 c.
3. Apszvietos (1892 ir 1893 m.) . . \$ 3.00
4. Liet. Rasztai ir Rasztininkai . . . 25 c.
5. Etnologiskos smulkmenos . . . . 25 c.
6. Lietuvos Messijas . . . . . 10 c.
7. Dievas, Dangus, Pragaras . . . . 10 c.
8. „Nauja Gdynė“ 1894 m. . . . \$ 1.00
1895 m. . . . \$ 1.50
9. Abrozės Gedimino . . . . . 15 c.
„ Algirdo . . . . . 15 c.
10. Prad. mokslas Angliskos kalbos 75 c.

Apart to:

Bibl. Liet. Mylėtojų:

1. Ką turime veikti dėl mūsų išžgan. 5 c.
2. Vienakis . . . . . 5 c.
3. Vaiszes Jėzaus Kristaus pas Pijų IX 5 c.
4. Gyvenimas Jėzaus Kristaus 25 c.

** SALIUNAS **

J' NAUJUNO

ANT N. WEST Uliczios No 234

SHENANDOAH, PA.

Vyrai! yra tai smagi vieta dėl užėigos o kas svarbiausiai, kad puikius gerimus pri laiko stiklus taip-gi mylžiniskus dūda. Apė cigarus cigarus nėra ka sznekėti, nės jie patys giresi. Vyrai neužmirszkit pas savo atsilankyti!

Czion yra linksmiausia vieta dėl užėigos, nes ir adventai su gavėue susikabine szoka.

J.T. F. HRENHOLT

Siuncziu PININGUS į vssas dalis svieto, tieslak į namus.— Pardūdu LAIVAKORTES ant geriausių linijų, kaip HAMBURG AMERICAN PACKET Co. EXPRESS REGULAR, BALTIJOS, RĖD STAR ir visų kitų linijų.

321 PENN Ave.

SCRANTON, Pa.

Dr JAMES STEIN.

Gydo vien tik ligas: akių, ausų, nosies ir gerklės.

Adynos offiso:

- 9 iki 12 priesz plet,
- 1 iki 4 po plet,
- 7 iki 9 vakare.

204 WYOMING Ave.
SCRANTON, Pa.
27. IX 05

DIDELIS LIETUVISZKAS

HOTELIS,

316 Penn Ave., CRANTON, PA.

Kuriame laikau visokius gėrymus ir užkandžius, o podraugei pardūdu laivakortes (szipkortes) ant geriausių laivų ir siuncziu pinigus į visas szalis svieto kūdpi-giausiai.

Talpagi reikale, kiekvienam dūdu prieteliszką rodą. Jusų Vlenžemis

Pet. Lipaviczius.

E. B. GARNELL & CO.

1336 PROVIDENCE ROAD,

SCRANTON, PA.

Daro gerus cigarus ir visokius gatinkus cigaretų įpatiugai Maskoliszkušais (su munksztukelėjais).

J. LIETUVNIKAS

MINERSVILLE Pa. Gavę patenta ant karczemos savo name — užlaiko skanlausia alų ir likierus ir pirmos kilasos cigarus; o telpo-gi pas jį yra labai priimni vieta dėl užėigos; nes yra geras žmogus; užtal lietuvial atilankykite pas savąj;